

La tècnica del rumor

Joan Teixidó Saballs

Es tracta d'una tècnica emprada científicament per primera vegada als USA, durant els anys de la Segona Guerra Mundial, amb la col.laboració de diversos diaris. Es va posar en pràctica per fer front a la infinitat de rumors i notícies distorsionades que circulaven pel país i creaven angoixa i temor en la població. És una tècnica de dinàmica de grups que demostra científicament com es forma el rumor; com es distorsiona el missatge quan es va transmetent a través dels diversos interlocutors. De forma progressiva es comprova com va canviant la notícia fins convertir-se en quelcom que no té gairebé res a veure amb el missatge primitiu.

A nivell experimental pot realitzar-se un exercici en el qual l'animador llegeix un text prèviament triat, trobant-se absents quatre o cinc persones. Aleshores, un dels assistents explica el relat a una de les persones absents. El procediment continua fins arribar a la darrera de les persones absents.

Text per a la tècnica del rumor

"A la tarda del dia 10, discorria pel carrer que voreja la muralla un grup considerable d'estudiants que es manifestava en contra l'Espai Europeu d'Ensenyament Superiorde. Una noia, amb una minifaldilla imponent, portava una pancarta que feia referència a l'augment de les taxes universitàries.

En arribar a la Facultat de Lletres toparen amb un segon grup d'estudiants que protestaven per l'obligatorietat d'assistir a classe. En trobar-se els dos grups van iniciar una batalla campal que va motivar la intervenció de la policia. La trobada ocasionà considerables destrosses a la plaça del doctor Ferrater i Mora.

Tanmateix, la Rectora no estava disgustada amb els estudiants pels motius de la queixa sinó per la forma d'exterioritzar la seva opinió entorn del Pla de Bolonya i, a més a més, perquè s'havien barrejat amb manifestants que protestaven per altres motius, amb la qual cosa tot havia quedat confòs.

Per altra banda, a l'obligació d'assistir a classe, s'hi afegia el fet de responsabilitzar-se d'un conjunt de tasques que els alumnes consideraven abusives; pensaven que s'utilitzava amb ells la política dels fets consumats per part dels directius i professors del centre, amb petites excepcions, per la qual cosa a l'assemblea decidiren presentar un escrit a la Sra. Rectora exigint-li que complís una sèrie de reivindicacions que en anteriors entrevistes havia promès. Després s'entornaren, ordenadament, a casa seva.

Procediment de treball.

En anar passant la informació d'una persona a l'altra, els observadors han de procurar veure:

- a) què hi afegeixen?
- b) què obvien?

A la fi, el darrer membre de la cadena explica quines coses li han quedat clares i en quines altres té una notable confusió.

Observacions realitzades a partir de l'exercici

- a) Manca de significativitat del missatge i del context per als estudiants (seria diferent que la noia de la faldilla fos coneguda)
- b) Dificultat per retenir un considerable nombre d'idees en un únic missatge.
- c) Distractors. Noia de la faldilla. Retenim més aspectes anecdòtics.
- d)

Algunes conclusions.

- a) Les relacions interpersonals en els si de les organitzacions poden quedar afectades per la formació de rumors. El directiu ha de conèixer aquest fet.
- b) Si els integrants d'una organització coneixen els mecanismes de formació de rumors procuraran minimitzar les distorsions en el missatge.
- c) Es tracta d'un aprenentatge experiencial. No cal afegir res que demostrï la importància de mantenir la fidelitat en la comunicació,
- d)

Per somriure una estona

A la "Història de l'eclipsi de sol", de J.R. Whitaker hi trobem un exemple ocurrent de distorsió en el missatge

El capità digué al sergent:

-Sergent, com que demà hi ha un eclipsi de sol, ordeno que tota la companyia estigui formada, amb uniforme de campanya, al camp d'instrucció, on donaré una explicació entorn d'aquest rar fenomen que no s'esdevé cada dia. Si, per casualitat, plou, no podrem veure res i, en tal cas, mantingui la companyia a dins del quarter.

El sergent digué al brigadier:

-Brigadier, per ordre del capità demà hi haurà eclipsi de sol en uniforme de campanya. Tota la companyia haurà d'estar formada al camp d'instrucció, on el capità donarà les oportunes explicacions, cosa que no s'esdevé cada dia. Si plou, el fenomen serà el mateix però dins del quarter.

El brigadier digué al caporal:

-Caporal, el nostre capità farà demà un eclipsi de sol al camp d'instrucció. Si plou, cosa que no s'esdevé cada dia, no es podrà veure res. En uniforme de campanya el capità donarà les explicacions oportunes dins del quarter.

Finalment, el caporal digué als soldats:

-Soldats, demà per rebre l'eclipsi que donarà les explicacions oportunes sobre el vostre capità, el fenomen serà en uniforme d'instrucció. Això, si plou dins del quarter, la qual cosa no s'esdevé cada dia.

